

MAKİNE VE TEÇHİZAT KREDİLERİNDE BSMV ve VERGİYİ DOĞURAN OLAY*

ÖZET

2016 yılında İmalat Sanayi sektörü için getirilen çok sayıda vergisel kolaylık ve teşvik bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerine tanınan BSMV istisnasıdır. Buna göre bu işletmeler tarafından **münhasıran imalat sanayinde** kullanılmak üzere alınan makine ve teçhizatın finansmanı için bu işletmeler tarafından **kullanılan krediler** dolayısıyla lehe alınan paralar BSMV’den istisna edilmiştir. Bu yazımızda 2016 yılından önce kullanılan kredilerde istisna uygulamasının yapılmayacağına ilişkin Maliye Bakanlığı görüşünün değerlendirilmesi yapılacaktır.

ANAHTAR KELİMELELER

BSMV, istisna, Sanayi sicil belgesi, imalat Sanayi, vergiyi doğuran olay, lehe alınan para

MAKİNE VE TEÇHİZAT KREDİLERİNDE BSMV ve VERGİYİ DOĞURAN OLAY

1. Giriş

Geçtiğimiz son iki yıl içinde imalat sanayiine yönelik olarak çok farklı vergisel teşvik düzenlemeleri yapılmıştır. Yatırım teşvik belgesine bağlı olarak alınan gayrimaddi hakların KDV istisnasına tabi tutulması, imalat sanayiine yönelik olarak verilen teşviklerde inşaat yatırımlarına ait KDV’lerin iadesine imkan sağlanması, orta ve yüksek Teknoloji imalatına yönelik damga vergisi istisnası, döviz kazandırıcı işlemler kapsamında imalat sektörüne yönelik olarak VRHİB kapsamında uygulanan harç ve damga vergisi istisnaları, imalat sanayiine yönelik olarak BSMV ve harç istisnası gibi çok sayıda vergisel kolaylık sağlanmıştır.

Bunlardan bir tanesi de 2016 yılı başında yürürlüğe giren BSMV istisnasıdır. Gider Vergileri Kanunu’nun 29 uncu maddesine eklenen z bendine göre “6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerince **münhasıran imalat sanayinde** kullanılmak üzere alınan makine ve teçhizatın finansmanı için bu işletmeler tarafından **kullanılan krediler** dolayısıyla lehe alınan paralar vergiden istisna tutulmuştur.

*1.03.2018 tarihinde Lebib Yalkın dergisinde yayımlanmış, 10.05.2021 tarihinde revize edilmiştir.

Bu yazımızda 2016 yılından önce kullanılan kredilere ilişkin BSMV istisnası analiz edilecektir. BSMV istisnasının her ay hesaplanıp tahakkuk ettiği ve ödemenin aylık olarak kredi ana para ve faiz ödeme tablosunda gösterildiği ve mükellefi tarafından her ne kadar kredi sözleşmesinin imzalanması esnasında belli olsa da aylık olarak beyan edildiği gerçeği karşısında kredi 2016 yılından önce kullanılmış olsa da, 2016 ve sonrasında tahakkuk edecek kredi faizleri ve lehe kalan paralar üzerinden bu kapsamda BSMV kesilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

Aşağıda analiz edeceğimiz güncel özelge ise herhangi bir kanuni gerekçe olmamasına rağmen istisnanın 2016 yılından sonra kullanılan krediler için uygulanacağını ifade etmiştir.

2. Mali İdare Tarafından Verilen Görüş Ne Diyor?

Istanbul Vergi Dairesi Başkanlığı vermiş olduğu bir muktezada¹ “Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar uyarınca, 6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (z) bendinde düzenlenen istisna uygulaması, 6655 sayılı Kanunun yayım tarihi olan 1/1/2016 tarihi itibariyle yürürlüğe girdiğinden, **bu tarihten önce kullanılan kredilerin** devam eden ödemelerine söz konusu istisnanın uygulanması mümkün bulunmamaktadır” şeklinde görüş bildirmiştir.

Görüş talebinde bulunan firma özelge talep formunda, “6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununa göre Sanayi sicil belgesine haiz işletmelerden olduğu, enerji sektöründe faaliyet gösterdiği ve yenilenebilir enerji kaynakları alanında yatırımlar yaptığı, 6655 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yürürlüğe girdiği 1/1/2016 tarihinden önce kullanılmış **14 yıllık kredileri bulunduğu**, ancak söz konusu kredilerin uzun vadeli olması nedeniyle ana para ve faiz ödemelerinin halen devam ettiği belirtilerek, söz konusu kredilere ilişkin olarak 1/1/2016 tarihinden sonra tahakkuk eden kredi faiz ve komisyonlarının 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinin (z) bendi kapsamında banka ve sigorta muameleleri vergisinden (BSMV) istisna olup olmadığı” hususunda Mali İdare’den bir görüş talep etmiştir.

3. Yasal Mevzuat Ne Diyor:

Konuyla ilgili olarak yayımlanan 90 seri numaralı Gider Vergileri Kanunu Genel Tebliğine göre sanayi sicil belgesini haiz olmak koşuluyla gerçek veya tüzel kişilik bünyesinde faaliyette

¹ 39044742-130[Özelge]-288051 14.09.2017

*1.03.2018 tarihinde Lebib Yalkın dergisinde yayımlanmış, 10.05.2021 tarihinde revize edilmiştir.

bulunan tüm sanayi işletmeleri, münhasıran imalat ve üretim faaliyetlerine ilişkin alacakları yeni (kullanılmamış) makine ve teçhizatın finansmanı için kullandıkları krediler dolayısıyla istisnadan faydalanabilecektir.

İstisna kapsamında kredi kullanmak isteyen sanayi işletmelerinin, sanayi sicil belgesi ile makine ve teçhizat alımına ilişkin proforma fatura veya kredi başvuru tarihinden önceki yedi gün içinde düzenlenmiş satış faturasının birer örneğini kredi kullanılacak finans kuruluşuna ibraz etmesi gerekmektedir. İstisna uygulanacak kredi tutarı, yurt içi alımlarda satış faturasında yer alan vergiler dahil tutarı; ithalatta ise ithalat işlemine ilişkin ödenen her türlü vergi, resim, harç ve paylar ile ihracatçının düzenlediği fatura ve benzeri belgede yer alan bedel toplamını aşamayacaktır.

İlgili finans kuruluşu, işletme tarafından sunulan belgelerin doğruluğunu kontrol ettikten sonra istisna kapsamında kredi kullanılabilecek olup, kredi kullanım tarihinden itibaren lehe alınan paralara (faiz, komisyon, masraf vs.) banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnası uygulanacaktır.

Gider Vergileri Kanunu'nun 29'ncü maddesine göre bu maddede yazılı muameleler dolayısıyla alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır. Anılan maddenin z bendine göre "6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerince **münhasıran imalat sanayinde** kullanılmak üzere alınan makine ve teçhizatın finansmanı için bu işletmeler tarafından **kullanılan krediler** dolayısıyla lehe alınan paralar vergiden istisna tutulmuştur. (Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.)

4. Madde Gereğesinde Bir Açıklama Var mı?

Anılan düzenlemenin gerekçesine göre 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesine, imalat sanayiinde faaliyet gösteren firmaların; çeşitli finansal kuruluşlardan kredi kullanmak suretiyle yaptıkları makine ve teçhizat yatırımları üzerindeki finansman maliyetlerinin kaldırılmasına, kapasitelerinin ve verimliliklerinin artırılmasına yönelik yeni makine ve teçhizat yatırımlarının teşvik edilmesi amacıyla 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre verilen sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerinin, münhasıran imalat sanayinde kullanmak üzere aldıkları makine ve teçhizatın finansmanı için kullandıkları krediler dolayısıyla lehe alınan paralardaki %5 banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna

*1.03.2018 tarihinde Lebib Yalkın dergisinde yayımlanmış, 10.05.2021 tarihinde revize edilmiştir.

tutulmalarını öngören bir düzenlemenin “z” bendi olarak eklenmesine ilişkin bir hüküm olduğu ifadesi yer almaktadır. Görüldüğü üzere Kanun’da veya gerekçesinde yeni kullanılan kredilerden değil, şartları haiz yeni makine ve teçhizat alımlarında herhangi bir alım tarih kısıtlaması öngörülmezsizin dönemselsel olarak lehe alınan paraya atıf yapılmaktadır.

BSMV bir işlem vergisi olması hasebiyle, tahakkuk ettiği dönemler itibariyle doğmakta ve hesaplanmaktadır. Kredi ile alınan bir makine için, kredi sözleşmesinde ödeme koşulları ve masraf tutarları ile lehe kalan para belli olmakta, her bir vade tarihi itibariyle BSMV hesaplanmaktadır.

Bu açıdan Maliye Bakanlığı tarafından vergiyi doğuran olayın niteliği göz ardı edilerek, kredi işlem tarihine göre bir değerlendirilme yapılarak, 2016 yılı öncesinde kullanılan kredilere ilişkin kalan vade tarihine ve BSMV’nin baştan tek seferde mi, yoksa dönemlere ayrılarak mı kesildiği hususuna bakılmaksızın bir görüş verilmiştir.

Maliye Bakanlığı görüş verirken “vergi hukukunda geriye yürümezlik” ilkesinden hareket etmiştir. Bu ilke, hukuki güvenlik ilkesinin bir uzantısı olmakla birlikte geriye yürümezlik ilkesinin amacı mükellefin yeni çıkarılan vergi düzenlemesiyle fazladan külfete maruz kalmaması ve vergi yükünün artmamasıdır. Lehine bir düzenleme söz konusu olduğunda ise geriye yürümezlik ilkesinden yola çıkarak mükellefin bu düzenlemeden yararlandırılmaması hukuken eşitsizlik meydana getirecektir. Söz konusu olayda yeni çıkarılan düzenleme, vergi külfetini artırmak yerine makine ve teçhizat kredilerinde BSMV hesaplanmamasını öngörmüş, kolaylık ve teşvik sağlamıştır. BSMV, sadece bir kere alınan bir vergi olmayıp her vade tarihinde ayrı hesaplanmaktadır. Bunun da mükellefe külfet getirdiği aşikardır. Bu nedenle vergiyi doğuran olay dikkate alınarak BSMV’nin kesildiği her dönem ,vade tarihi nezdinde 2016 sonrası için olan kesintiler bu düzenleme kapsamına dahil edilerek değerlendirilmeli ve mükellef bu indirimden yararlandırılmalıdır. Diğer bir deyişle 2016 öncesinde, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanılan ancak ödemesi 2016 sonrası da devam eden kredilerde mükellefler, yeni düzenlemeden yararlanarak BSMV’den muaf olmalıdır. Ticaret hayatını istikrarını sağlamak böylelikle daha mümkün olacaktır.

5. Sonuç Olarak;

*1.03.2018 tarihinde Lebib Yalkın dergisinde yayımlanmış, 10.05.2021 tarihinde revize edilmiştir.

6655 sayılı Kanun'un ruhu ve gerekçesine uygun olarak 90 nolu Tebliğde sayılan şartları haiz işletmelerin yine anılan şartları haiz makine ve teçhizat alımlarına ilişkin kredilerde lehe alınan paralar için paranın lehe alındığı tarihteki oran, muafiyet ve istisna hükümlerinin uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

Şaban Küçük

Yeminli Mali Müşavir, Partner